

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΗΣ

ΕΠΙΤΑΝΗΣΟΥ

Συνορισθεΐσα

ΕΚ

Διαφόρων

ΥΠΟ

Γ. ΧΡΥΣΟΒΕΡΓΗ

ΕΝ ΝΑΥΠΛΙΩ,

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ Κ. ΡΑΛΛΗ.

1834.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

Α152 φ10014

ΕΠΙΤΟΜΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΗΣ

ΕΠΤΑΝΗΣΟΥ

Υπό τὸ ὄνομα Ἐπτάνησος, ἐννοῶνται νῆσοι τινες κείμεναι εἰς τὸ Δυτικομεσημβρινὸν τῆς Ἑλλάδος, αἱ ὁποῖαι ἀρχόμεναι ἀπὸ τὸ τέλος τῆ Ἀδριατικῆς πελάγους καὶ κατέχουσαι σχεδὸν τὸ Ἴόνιον (α), ἐκτείνονται μέχρι τῆ Μαλέα, μεσημβρινῆ ἀκρωτηρίσ τῆς Πελοποννήσου.

Αἱ Νῆσοι αὗται εἶναι πολυάριθμοι· ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ ἐπισημότεραι, εἰς τὰς ὁποίας ἀνήκον αἱ λοιπαὶ παρακείμεναι, εἶναι ἑπτὰ, α. Κέρκυρα (Κορφοί), Καθίδρα τῆς Κυβερνήσεως β. Ἐρικῶσα (Παξοί). γ. Λευκὰς (Ἁγία Μαύρα). δ. Ἰθάκη. ε. Κεφαλληνία. ζ. Ζάκυνθος. ζ. Κύθηρα (Τσιρίγον), ὠνομάσθησαν Ἐπτάνησος.

Γεωγραφικῶς μὲν αἱ εἰρημέναι νῆσοι κεῖνται μετὰ τῆς 30° 35' - 40° ΑΜ. καὶ τῆς 38° - 40° ΒΠ. ἔχουσαι ἐπιφάνειαν 50 Τ.Μ. καὶ ὑπὲρ τὰς 240,000 λαόν. Πολιτικῶς δὲ, ὑπὸ τὴν ἄμεσον καὶ αὐτεξέσσιον (esclusiva) προσασίαν τῆ Βασιλείας τῆς Ἀγγλίας.

Εἰς τὰς Μυθολογικὰς ἢ Ἡρωϊκὰς χρόνας πολλὰ ἀπ' αὐτὰς, ἐξαιρουμένης τῆς Ἐρικῶσης, ἐσχηματίζον Κράτος Μοναρχικόν, ἔχουσα ἐκάστη ἄλλας ὑποτελεῖς, ὡς ἡ Ἰθάκη τὴν Ζάκυνθον, Κεφαλληνίαν, καὶ τὰς Ἐχινάδας μετὰ παρέ-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΥ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

αὐτῶν καὶ περιβάλλονται αἱ περισσότεραι ἀπὸ τὸ Ἴόνιον ἢ διαγὰς ὄνομα καὶ τὸ Κράτος ΙΟΝΙΚΟΝ.

λευσιν δὲ πολλῶν ἐτῶν μετεσχηματίσθη πᾶσα μὴ εἰς ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν. Πολλοὶ δὲν ἔμειναν ἀδιάφοροι εἰς τὰς κοινὰς τῶν Ἑλλήνων ἀγῶνας. Οἱ Ζακύνθιοι καὶ Κεφαλληνες ὑπὸ τὸν Ἰθακήσιον στρατηγὸν τῶν διεκρίθησαν ὑπὸ τὰ τείχη τῆς Τρωάδος (α). Ἐδοξάσθησαν αἰνῆσοι ἐπὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς Κοσμοκρατορίας, καὶ μετὰ τὴν βαρβάρωσιν τοῦ λοιποῦ κόσμου, διὰ τὴν ἔφοδον τῶν ὑπερβορείων ἐθνῶν, διετήρησαν τὴν ἀρχαίαν τῶν δόξαν καὶ φρόνημα, ἔδωκαν ἄσυλον καὶ καταφύγιον εἰς τὸν χριστιανισμόν, καὶ μετὰ τὴν πτώσιν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ Βασιλείου ὑπὸ τῆς Ὀθωμανῆς ἐπὶ τῆς Β'. Μωάμεθ, κλονόμεναι βάλλονται ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ἑνετικῆς Ἀριστοκρατίας, ἐπὶ τῆς ὁποίας, ὡς ἀναφέρει ὁ Naudoncourt κατὰ τὸν K. Anderson, δὲν ἦτον ἐπιειτραμμένον εἰς τὸν Ἰονικὸν λαὸν νὰ συζητήσῃν ἰθὺνικὰ Διδακτήρια ἢ χειρῶν διδασκαλία, ἔπεισεν, ὡς ἦτον, ἐξ ἀνάγκης εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀμαθῶν ἐκκλησιαστικῶν. Αἱ κατώτεραι κλάσεις ἐν γένει δὲν εἶχον πλέον κἀνὲν ἐλατήριον ἢ εὐκαιρίαν νὰ δοθῆν εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ἀρχαίας φιλολογίας, ἢ τὴν καλλιέργειαν τῆς γλώσσης τῶν εἰς τὰς οἰκιακὰς συνδιαλέξεις ἢ Ἑλληνικὴν κατεφρονεῖτο ὡς χυδαία, καὶ ἀντ' αὐτῆς εἰμῶτο ἀπὸ τὰς ἀνωτέρας κλάσεις καὶ τὴν Κυβέρνησιν ἢ Ἰταλική. Εἰς αὐ-

(α) Πόσον συνδέσμων ὄλαι ἐν γένει εἰς τὰς ἐπιτυχεῖς ἀποπειράς τῶν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας περσομαχοῦντων καὶ θαλασσομαχοῦντων Ἑλλήνων, ἐλπίζομεν νὰ διαλάβῃ λεπτομερέστερον ἢ ἱστορία τῆς ἀναγεννωμένης Ἑλλάδος. Δὲν ἀμφιβαλλομεν δὲ ὅτι, ὁ μέλλων ν' ἀνακηρύξῃ τὴν ἀμερόληπτον συγγραφὴν τῆς ἱστορίας ταύτης, ὅταν ὑπομνήσῃ τὰς προσπάθειάς ἐκάστης τῶν νήσων ταύτων, δὲν θέλει παραδώσει εἰς τὴν σιωπὴν τὰς πολυειδεῖς συνδρομὰς καὶ διηγεσεῖς περιθάλψεως, ὅσας ἐν μέρει κατ' ἐξοχὴν πόλται καὶ πάροικοι τῆς Ζακύνθου, ἀπαρχῆς τοῦ Ἱεροῦ τῶν Ἑλλήνων ἀγῶντος, φιλοτίμως ἐπρόσφερον καὶ ἀπέδειξαν, ἕτοιμοὶ νὰ ὑπομείνουν ὅσα δεινὰ ἤθελεν ἀπειλήσει κατ' αὐτῶν καὶ διὰ μόνην τὴν ἐνδόμυχον ὁμοφροσύνην καὶ συμπνοήσασθαι μὲ τούτους Τυραννολογοῦς προμαχούς τῆς Ἑλλάδος.

τὴν ἦσαν γεγραμμένοι οἱ νόμοι εἰς αὐτὴν ἐθεωρῆντο καὶ ἐπεραίοντο ὄλαι αἱ δικαστικαὶ ὑποθέσεις. Οἱ εὐκατάστατοι ἔπεμπον τὰς νύκτας νὰ ἐκπαιδευθῶσιν εἰς Ἑνετίας ἢ Παταύιον, ὅπως ἐξ ἐναντίας ἐδιδάσκοντο πῶς νὰ διαμένωσι τῶν Ἑνετῶν ὑπήκοοι μᾶλλον, ἢ ν' ἀποβῶσι σπυδαῖοι, ἐνάρετοι καὶ ἐπωφελεῖς ἄνδρες. Καὶ διὰ τὸν ἀπαιτῶνται οἱ νέοι καὶ ἕπιπνῶνται εἰς τὴν ἀμέλειαν τοῦ καλοῦ τῆς Παιδείδος τῶν, τὰς ἐφοδίαζον οἱ διδάσκαλοι μὲ ἐν δοκτωρικὸν δίπλωμα τέχνης τινός, μετὰ τινα ἐπιπόλαιον ἐξέτασιν καὶ διακοίνωσιν ἐνός ἐγγράφου, οὐ διέτρεξαν τὸ γάδιον τῶν ἰδιαιτέρων τῶν σπυδῶν.

Εἰς ὄλας τὰς νήσους ἐνεψυχόνοντο ἦθη, τιμαρτωτισμοί, φρονήματα καὶ τρόποι Ἑνετικοί. Πᾶν δραστήριον αἰσθημα τὸ καλὸν ἀπεσβέσθη ἢ τυραννία καὶ δωροκοπία (venalite) τῶν Κυβερνῶντων, ἢ χαμέρπεια καὶ κενοδοξία τῶν ὑπερηφάνων καὶ ματαιοφρόνων εὐγενῶν, συνήθων ὁμως νὰ ἐκνάζεν ὑπὸ τὸν ζυγὸν, τὸν ὅποιον καὶ αὐτοὶ τὸ ἀπὸ μέρος τῶν κατεβάρυνον κατὰ τὴν λαῶν, τὰς παρῆσαν εἰς τὸ ἔσχατον τῆς ἠθικῆς ἐκπτώσεως. Αἱ μεγαλῆτεροι νήσοι κατετυράννην τὰς μικροτέρας οἱ εὐγενεῖς τὰς συμπολίτας τῶν, καὶ ἔτοι τὰς χωρικὰς. Ἡ τοκωλία (usure) ἐνίσχυεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ ἐξησφάλιζε τὴν κατάστασιν ταύτην, μέχρι τῆς ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Γεντίλον (Gentile) ἐλευσεως τῶν Ἰαλλῶν περὶ τὰ 1797· οἱ ὅποιοι, ἀφ᾽ μετὰ τὴν κυρίευσιν τῆς Ἰταλίας ἠφάνισαν τὰ μικρὰ αὐτῆς δημοκρατικὰ Κράτη, ἔλαβον καὶ ἀπὸ τῆς δεχθέντας Γαλλικὴν φροσφάν Ἑνετῆς, τὰς Ἰονικὰς νήσους, τὰς ὁποίας διήρθεσαν εἰς τρεῖς Νομοὺς, συμπεριλαμβάνοντας καὶ τὰς κατὰ τὴν Ἠπειρὸν τόπους. Οἱ Νομοὶ ἔτοι ἦσαν.

Α'. Νομὸς τῆς Κερκύρας, εἰς τὸν ὅποιον περιείχετο ἡ Κέρκυρα, Ἐρικῆσα καὶ Πάργα.

Β'. Νομὸς τῆς Ἰθάκης, περιλαμβάνων τὴν ὁμώνυμον νῆσον Κεφαλληνίαν, Λευκάδα, Νικόπολιν (Παύσα)

ΙΛΑΚΩΝ ΤΕΛΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΣΧΟΛΙΑΣΤΗΡΙΟΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

Γ. Νομός τῆς Αἰγαίου πελάγους, ὅπως ἀνήκειν ἡ Ζάκυνθος καὶ τὰ Κύθηρα.

Εἰς τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐσυζητήθησαν εἰς ἐκάστην νῆσον Δημογεροντοὶ καὶ ἄλλαι Ἀρχαί, διοργανισθεῖσαι συμμόρφως μὲ τὴν Γαλλίαν. Τὸ τοιοῦτον ἐπροξένησεν εἰς τὰς κατοίκους ἄκραν χαρὰν καὶ τοῖς ἐνετύπωσεν ἐνδόμυχον εὐγνωμοσύνην πρὸς τὴν Γαλλίαν.

Μετὰ παρέλευσιν δὲ δύο ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἐλεύσεως τῶν Γάλλων, αἱ συμμαχικαὶ τῶν Ῥωσο-Τῶρκων δυνάμεις ἐκδιώξασαι ἐκείνους, ἔλαβον εἰς τὴν κυριαρχίαν τῶν τὰς νήσους, διῶς χωριζομένη ἑκατέρωθεν τὰς κυριεύη μὲ ἀπόλυτον δεσποτείαν. Ὅθεν ὁ Ῥωσσοικὸς Ναύαρχος Uschacoff καταργήσας τὸ Γαλλικὸν τῆς κυβερνήσεως σύστημα, ἀντικατέστησεν ἐν πολιτεία (constitution), διὰ τῆς ὁποίας ἀνεξήριξε τὰ παλαιὰ τῶν εὐγενῶν συμβῆλια, ἐγκυριασθέντα εἰς τὴν τάξιν ταύτην καὶ ὅσας αἱ περιστάσεις καὶ ἡ ἀναίτητος ἀνεδείκνυον ἀξίως τῆς Εὐγενείας διέταξε νὰ ἐκλεχθῶσιν ἀπὸ τὰς νήσους Πρεσβῆται (Députations) διὰ νὰ καθυποβάλωσιν τὸ Πολίτευμα τῆτος εἰς τὴν ἐγκρίσιν τῆς Πετροπόλεως καὶ Κωνσταντινουπόλεως, αἱ ὁποῖαι τὴν 21 Μαρτίου 1800 ἔκαμον συνθήκην, διὰ τῆς ὁποίας ἐκανόνιζον τὴν πολιτικὴν κατάστασιν τῆς Ἑπτανήσου Πολιτείας.

Ἄλλ' ἐνῶ ἐγίνετο τῆς ὑποθέσεως ταύτης ἡ διαπραγματεύσις, ἡ Ἴονική Πρεσβεία ἀντὶ νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν ἐγκρίσιν τῆς Πόρτας τὸ παρὰ τῷ Κ. Uschacoff σχεδιασμένον Πολίτευμα, ἐπαρσίασεν ἐκ συμφώνος ἄλλην τινὰ ὡς ἔφεσιν (Voeu) τῆς ἔθνους συμφωνίαν, ἣτις διὰ τῆς ἐπικυρώσεως τῆς ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπεργῆς (Ρεζ-Εφέντη), ἀπὸ ἀνεκνήρυχθη τῷ Κράτει τῆτος Πολίτευμα, ἐνηργήθη ἀμέσως. Κατὰ τῶν ὀρχῶν ὅμως τῆς πολιτείας τῆτος, διὰ τῆς ὁποίας ἐξησφαλίζοντο τῶν παλαιῶν εὐγενῶν τὰ προνόμια καὶ ὁ κληρονομικὸς δεσποτισμὸς, ἐκορυφώθησαν ἐκ μέρους τῶν λοιπῶν

γογγυσμοὶ ἀκατάλαστοι, συνέβησαν διαιρέσεις τῶν νήσων, διαφοραὶ τῶν πολιτῶν, καὶ τέλος γενικὴ ἐπανάστασις τὴν ἐβύθισεν εἰς παντελῆ ἀναρχίαν. Ἡ Λευκὰς, Ἰθάκη καὶ Κεφαλληνία ἀπεσπάρθησαν ἀπὸ τὴν ὀμοσπονδίαν, καὶ ἐκλεξεν ἐκάστη χωριστὸν διοικήσεως τρόπον. Ἡ Ζάκυνθος, ἣτις ἀπὸ τὸν Μάϊον 1799 μετέλλαξε τὴν διορισθέντας ὑπὸ τοῦ Ῥωσσοικῆ Πολιτείας διοικήσεως, παραφερθεῖσα εἰς ἐπανάστασιν, ὑψώσε τὴν Ἀγγλικὴν Σημαίαν. Ἡ ἐν Κερκύρα Βελη συνεδρίασασα κατέλυσε τὸ Βυζαντινὸν Πολίτευμα ἀντικαταστήσασα ἐν ἄλλο, τὸ ὁποῖον ἐνηργήθη τὸν Νοέμβριον 1801, καὶ συνεξήθη τὸ Νομοθετικὸν Σῶμα ὑπὸ τὸ ὄνομα Onoranda. Οἱ εὐγενεῖς πάλιν ἀντιποικίμενοι τὰς ἀπαλλοτριωθεῖσας ἐπιφελεῖς τιμὰς, ἀμείριμοι τῆς γενικῆς καλῆς τῆς πατρίδος τῶν, μετεκάλεσαν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς σκοπῆς τῶν τῆς Τῶρκων καὶ Συμμάχων αὐτῶν, καὶ διὰ μηχανοδρασιῶν ὑπέκλεψαν ἀπὸ τὸν Καίμακάμην ἐπίσημον διαταγὴν, διὰ τῆς ὁποίας κατελύετο τῆς Ὀνοράνδας τὸ Πολίτευμα καὶ ἀνεγείρετο τὸ Βυζαντινὸν.

Ἄλλ' ἐπειδὴ ἔτε οἱ Ῥῶσσοι, ἔτε οἱ Τῶρκοι ἐδυνήθησαν νὰ ἐνεργήσιν τὴν ἀπόφασιν ταύτην, ἠνεγκάσθησαν οἱ Εὐγενεῖς νὰ καταφύγῃν εἰς τὴν Ἀγγλίαν, οἵτινες ἀμέσως ἔστειλαν εἰς Κερκύραν δύο φρεγάτας. Ἡ Ὀνοράνδα βοηθημένη ἀπὸ μέγα μέρος Πολιτῶν ἀντίτη μὲν κατ' ἀρχάς, ἐπειτὰ ἄλλως διὰ τῆς βίας καὶ συμφωνηθεισῶν ὑποσχέσεων διελύθη, καὶ τὸ Βυζαντινὸν Πολίτευμα ἀνακηρυχθέν ἐνηργήθη τὰς 20 Φεβρουαρίου 1802. Διὰ τὸ πολίτευμα τῆτος φρεγγίων ὁ λαὸς μὴ ἀναχαιτιζόμενος ἀπὸ τὴν παρεσίαν τῶν Ἀγγλῶν, ἔτε ἀποδειλιῶν διὰ τῆς προσεγγίζοντος Ῥῶσσοι, ἀπεσπάρθησε. κατερήμωσε τὰς πεδιάδας, εἰσῆλθεν εἰς τὰς πόλεις, καὶ ἐκινδύνεον τὰ κόμματα νὰ συγκρασθῶν, ἀνίσως οἱ Ῥῶσσοι φθάσαντες εἰς Κερκύραν περὶ τὸν Αὐγύστον 1802, δὲν ἐκιδάσκοντο πραγματικῶς εἰς ἕνα ἄδύνατον νὰ ἐδραιωθῇ καὶ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

διαμείλην τὸ εἰρημένον Πολίτευμα. Ὁθεν ὁ Κ. Μπταινίγος Ῥωσσοικὸς πληρεξέσιος ὑπουργὸς, συνέταξε καὶ διεκήρυξε περὶ τὸν Σεπτέμβριον 1802 προσωρινὰς τινὰς κανονισμῶς, διὰ τῶν ὁποίων ἐχορήγει δικαιοματικὴν ἀρμοδιότητα εἰς ἐκάστην νῆσον νὰ πέμψη εἰς Κέρκυραν ἀντιπροσώπως πρὸς σύστασιν νέας θεμελιώδους Πολιτεύματος. Ἐκ τῶν 40 τέτων ἀντιπροσώπων συνεκροτήθη μία Διαιτητικὴ Γερουσία (Assemblée Constituyente), ἡ ὁποία ἐπεφόρτισεν εἰς μίαν ἐννεαμελῆ Ἐπιτροπὴν τὴν σύνταξιν τῆς Πολιτεύματος, τὸ ὁποῖον ἐμελλε κατὰ τεθῆ ὑπὸ τὴν διαφιλονεικῆσιν καὶ ἐγκρισιν τῆς ἰδίας Γερουσίας.

Τὸ συνταχθὲν τῆτο Πολίτευμα παρρυσιασθὲν τὴν 23 Νοεμβρίου, ἐνεκρίθη παμψηφεί· φαίνεται δὲ ὅτι ὁ Ῥωσσοικὸς ὑπουργὸς ἐπέδρευσε ὄχι ὀλίγον διὰ τὴν ἐκλογὴν τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τὸν τρόπον τῆς διοργανισμοῦ. Τότε Ἐπειδὴ ἡ ἐσχάτη πλάνη ἀπέβη χείρων τῆς πρώτης, ἡ Ῥωσσοικὴ Αὐτὴ ἐπρότεινε μεταρρυθμίσεις τινὰς, καὶ συνεζήθη μία δεκαμελὴς Ἐπιτροπὴ πρὸς ἐκθεσιν τῆς τῶν μεταρρυθμίσεων σχεδίου, καὶ ὑποβολὴν αὐτῆ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ τὸν Κ. Μπταινίγον. Ἡ νέα αὕτη μετασχημάτισις ἐπέμφθη εἰς Πετρέπολιν, ἣτις μετὰ τινὰς νέας μεταβολὰς τεινέσας νὰ συγκεντρώσῃ καὶ αὐξήσῃ τὴν ἐκτελεστικὴν δύναμιν, συνέταξεν ἕν ὀριστικὸν σχέδιον καὶ τὸ διεύθυνεν εἰς τὸν Πληρεξέσιόν της, ὁ ὁποῖος ἄμέσως συνεκάλεσεν εἰς Κέρκυραν τὸ Νομοθετικὸν σῶμα, τὸ ὁποῖον ἤρχισε τὰς ἐργασίας τὴν 10 Δεκεμβρίου 1806, καὶ τὰς 15 τῆ Ἰδίας παρεδέχθη καὶ ἐνέκρινε καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τὸ εἰρημένον σχέδιον.

Αἱ περιρῶσεις ὅμως δὲν ἐπέτρεψαν τὴν ἐνέργειαν τῆς τελευταίας τῆς Πολιτεύματος, ἀλλ' ὑπῆρχε μετίνιας μεταρρυθμίσεις τὸ τῶν 1803. Δυνάμει δὲ τῆς Τελουτίς συνθήκης περὶ τὰ 1807, ἐπανῆλθον αἱ νῆσοι εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Γάλλων, καὶ ἔκτοτε ἐδιοικῶντο συμμόρφως τῆς Αὐτοκρατορικῆς

δόγματος τῶν 10 Νοεμβρίου 1807, διαφυλάττεσαι μόνον ὅσα μέρη τῆς πρώτης πολιτεύματος ἐσεβάσθη τὸ Ναπολεόντειον δόγμα (Colon. Bory de Saint-Vincent). Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἐντησεύχθη εἰς τὰ Δημόσια τῆς Ἐπτανήσος ἔγγραφα, καὶ τῶν Εὐγενῶν τὰς συναναρροφὰς, ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα ἀνεσηρήχθη καὶ ἐτιμήθη ἢ ἐπὶ τῶν Ἐνετῶν περιφρονεμένη καὶ κλονεμένη ἀνατολικῆ ἑθνηκεία (α). Οἱ τιμαρτωτικοὶ πλέον τρόποι ἀπεσκορακίσθησαν καὶ ἐξέλιπον, καὶ Δημόσια Διδακτήρια τῆς ἑθνικῆς καὶ Γαλλικῆς γλώσσης συνεζήθησαν διὰ τὰς κατοίκους.

Εἰς τὰ 1813 ἐξέειλεν ἡ Ἀγγλία κατ' αἰτήσιν τῶν δυσσεβασμένων κατοίκων, ἐν εὐράτευμα διὰ νὰ τὴς βοηθήσῃ ν' ἀποδιώξῃ τὴς Γάλλους καὶ ἀνορθώσῃ τὴν παλαιὰν Κυβερνήσιν. Ἡ Ἀγγλικὴ ἐπιχειροῦσα ὄχι μόνον ἠξίωθη τῆς ἀπαιτουμένης ὑποδοχῆς, ἀλλὰ καὶ ἀμαχητὶ ἐκυρίευσεν τὰς νήσους Ζάκυνθον, Κεφαλληνίαν καὶ Κύθηρα. Τότε τῆς Ἐπτανήσος Πολιτείας ἡ ἑθνικὴ σημαία ἐκυρταίε πάλιν εἰς τὰ Φερούσια καὶ περὶ τέτων ὄλων εἰδοποιήσας τὴν Πορτανὸν παρ' Αὐτῆς Ἀγγλικὸς Πρεσβευτὴς, ἐνήργησε νὰ ὑψώσῃ τὴν ἰδίαν σημαίαν καὶ ὅσα Ἴονικὰ πλοῖα ἦσαν προσωρμισμένα εἰς τὴν Κωνσταντινουπόλιν. Ἡ διαρκὴς ὁμοῦς ὑπὸ τῶν Γάλλων κατασχέσις τῆς Κερκύρας, τῆς ὁποίας ἡ θέσις καὶ τὰ φερούσια, ὡς πρωτεύουσος καὶ Καθέδρας τῆς Κυβερνήσεως, συνέτεινον τα μέγιστα, δὲν ἐπεδαψίλευσεν εἰς τὴν Δημοκρατίαν ταύτην ὅλας τὰς δικαιοματίας, εἰμὴ ὅτι, ἐπὶ τῆς εἰσοῦδος τῶν Συμ-

(α) Ἐπὶ τῶν Ἐνετῶν ὁ ἀρχηγὸς τῆς Ἀνατολικῆς Ἑκκλησίας (Πρωτοπαππὸς) δὲν εἶχε τὴν ἀδειαν νὰ ἐπιβῇ τὴν ποιμαντικὴν ἐξουσίαν τοῦ ἐπὶ τοῦ εὐραίου, ἀλλὰ τὴν ἐφορὰν πεδασιον. Τὸν θεοβλαβῆ τῶν Ἐνετῶν ἐκδοσιασμῶν διὰ τὰς Παπικὰς δοξασίας κληρικῶν τινῶν καὶ σπαυδαρχοῦντις, συναγγέλθησαν μετὰ τὰ πρόβρατα εἰς ποίμνην ἐκείνου. εἰς καὶ πολλοὶ ὀφθαλμοὶ διὰ τὸν αὐτὸν λόγον περιτμηθέντες ἐπέστρεψαν τὸ Κοράντιον.

μάχων εἰς Παρισίους κατὰ τὸ 1814, προσapéκτησε καὶ τὴν Κέρκυραν ἢ Μεγάλῃ Βρετανίᾳ ἐν ὀνόματι ἐαυτῆς, τῆς Αὐστρίας, Ῥωσσίας καὶ Πρωσίας, αἵτινες εἶχον λάβει ὑπὸ τὴν προστασίαν τὸ Ἴονικόν Κράτος, τὸ ὁποῖον εἰς τὰ 1815 Νοεμβρίου 5, διὰ τῆς ἐν Παρισίοις Συνθήκης ὑπογεγραμμένης ἀπὸ τῶν Πληρεξουσίων τῆς Ἀγγλίας Κάσλερυ καὶ Βελιγκιῶνα, καὶ τῶν Πληρεξουσίων τῆς Ῥωσσίας Πρίγκιπα τῶν Ῥαξμοφσκίς καὶ Κόμητα Ἰ. Καποδίστριαν, ἐδόθη ὑπὸ τὴν ἄμεσον καὶ αὐτεξέσιον προστασίαν τῆς Αὐτῆς Βρεταν. Μεγαλειότητος, καὶ τῶν Κληρονόμων καὶ Διαδόχων αὐτῆς.

Ἀλλὰ μολονότι τὸ Πρῶτον Ἄρθρον τῆς εἰρημένης συνθήκης βάλλει τὸ Κράτος τῆτο εἰς θεσίαν ἀπολύτως ἀνεξαρτησίας καὶ αὐτονομίας, τὸ τρίτον ὁμῶς καὶ τέταρτον ἄρθρον, διὰ τῶν ὁποίων ἡ Ἀγγλία ἐτεδύθη μεγίστην ἐπιρροήν εἰς τὸν ἐσωτερικὸν διοργανισμόν τῆς Κράτους, καὶ τὸν κανονισμόν τῆς συγκαλίσεως τῆς Νομοθετικῆς Συνελεύσεως, καθιστᾷ τὴν ἀνεξαρτησίαν αὐτῆς προβληματικὴν, ὡς ἀνέπτυξε καὶ ἐξηκρίθωσεν ὁ Μέγας Ἀρμοσὴς Θ. Μαίτλανδ, καὶ τὴν γνώμην τε ταύτην ἐνέκρινε καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν ὁ Βασιλεὺς Θεοτόκης, Πρόεδρος τότε τῆς Καταρκτικῆς Συμβουλίας.

Αἱ ἐπιρροαὶ μετὰ ταῦτα καὶ διαρκεσαι ἴσως εἰσέτι τῶν κατοίκων δυσαρέσκαια κατὰ τῶν Προσπιῶν, τῶν ὁποίων ἐν γένει ὀνομάζον τυράννοις, ἐμπλέκον ἕκαστον εἰς ἀμηχανίαν, ἀπορῆντα πῶς ἀποδῶσιν τὴν ἀληθῆ αὐτῶν ἀρχήν, εἰς τὸ φημιζόμενον φιλοτύραννον τῶν Ἀγγλων, ἢ τὴν χαμέρπειαν καὶ σπυδαρχίαν δημοκαταράτων τινῶν, ἐπιόμων νὰ προδώσιν ἐπιόρως καὶ τὰ ἱερώτεράτων καθήκοντα, ἅμα τοῖς παρρησιασθῆ προβιβάσμεν εὐκαιρία. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς συγκαλίσεως τῶν Νομοθετιῶν, διεκρηγύθησαν τινες ἀπὸ τὸν Πρῶτον Ἀρμοσὴν ἀνίστασθαι καὶ διεφθαρέμενοι, διότι δὲν ἐνέδιδον, ὡς λέγεται, εἰς τὰς προτάσεις τῶν εἶναι ὁμῶς καὶ ἀναντιρῶντων ὅτι πολλοὶ, ἐνῶ ἐπὶ τῆς ἐσευρέσεως

τῆς τῶν Στερλινοφόρων προβιβάσμεν πηγῆς προσετέθησαν εἰς τὸ μέρος τῆ λαῶ, καὶ ἐκόμπαζον ἐπιδεικνύμενοι διὰ τὸ δημοτικόν των φρόνημα, καὶ προθύμως ἐδραπετεύον, ἐπὶ τῆς ἐγγίσεως τῆς περιοδικῆς χρυσοφόδος ἀναβλύσεως τῆς πηγῆς ἐπρότειναν τὰς Ὑδρίας των, καὶ ἀφῆ ἐνεκρίθησαν πληρωτέαι, ἀπεσκήρτησαν ἐκ τῶν πρώτων καὶ προσετέθησαν εἰς τὸς ὕδροχόους μὲ πᾶσαν ἀνάξιον τῆ χαρακτῆρός των χαμέρπῃ κολακείαν. Ἀλλ' ἀφίροντες τὰ τοιαῦτα εἰς τῶν Πολιτικῶν τὴν ἀρμοδιότητα, ἐπανακάμπτομεν εἰς τὴν ἀπλήν τῶν πραγμάτων ἐξισόρησιν.

Ἀφῆ τελοσπάντων, κατὰ τὴν προκήρυξιν τῆς Σιρ Θ. Μαίτλανδ, καριζάνοντος τὸν Βρετανικὸν Μονάρχη, ὑπὸ τὸ ὄνομα Λόρδ Μέγας Ἀρμοσῆς, συνεκροτήθη τὸ Καταρκτικὸν Συμβέλιον, ἐκλέχθησαν οἱ ἀντιπρόσωποι ἐκάστης Νῆσος, καὶ συνταχθὲν τὸ Πολίτευμα (τῶ ὁποῖς τὰ ἐστωδῆσερα ἄρθρα δὲν ἰσχύον ποσῶς, ἄνευ τῆς τῆ Μεγάλῆς Ἀρμοσῆς ἐπικυρώσεως,) ἐνεκρίθη ἀπὸ τὴν Αὐτῆς Βρεταν. Μεγαλειότητα, καὶ δημοσιευθὲν τὰς 28 Δεκεμβρίου 1017 ἐκκαθιδρῦθη ἐπὶ Μαίτλανδ. Τῆτον ἀποθανόντια περὶ τὸ 1824 διεδέχθη ὁ Σιρ Φρέδερικ Ἀδάμ μέχρι τῆς 1832, ἀντὶ τῆ ὁποῖς διορισθῆντος Διοικητῆ εἰς Μαδρὰς, ἐξάλη τὸν Δεκέμβριον 1833 Μέγας Ἀρμοσὴς εἰς τὴν Ἐπιάνησον, ὁ Λόρδ Νῆγεντ, ὅστις μὲ ἄκρον ἐνθεσιασμόν ἀφιερῶθη εἰς τὴν βελτιώσιν τῆς Ἴονικῆς Λαῶ, σπειρῶν εἰς τὰς καρδίας των, ἀειθαλῆς εὐγνωμοσύνης σπόρον, διὰ τῶν ὅσα αὐτομάτως ὑποβάλλει εἰς τὴν ἔγκρισιν τῆς Βελῆς παντοίας βελτιώσεως σχέδια.

Τὸ παρὸν Πολίτευμα (Κεφ. Α'. Ἄρθ. Δ καὶ Ε') ὑπαγορεύει τὴν σύστασιν τῆς ἐθνικῆς γλώσσης, εἰς τὴν ὁποίαν κατὰ τὴν προκήρυξιν τῆς Λόρδ Νῆγεντ, θέλουν γράφεσθαι μετὰ δύο ἔτη ὅλα τὰ δημόσια ἔγγραφα, ἐνῶ μόνον εἰς τὰ κατώτερα Δικαστήρια εἶναι ἐπιτρεπταμένη τῆς ἐθνικῆς γλώσσης ἢ χρῆσις, ἀποθεβλημένης ἰοτελῶς ἀπὸ τὰ ἀνώτερα, ὅ-

ΙΛΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

πεφραμμέναι ἢ Ἑνετικῇ μᾶλλον ἢ ἡ Ἰταλικῇ.
 Ἀλλὰ πῶς εἶναι δυνατόν νὰ μορφωθῇ ἡ ἐθνικὴ γλῶσσα, ὅταν καὶ τὸ συντελέσον μῆσον παραμελεῖται; Ἡ τοπικὴ Ἐφημερίς, διὰ τῆς ὁποίας μίξει τῆς ἀριστείας τῆ Νῆγεντ ἐδημοσιεύοντο τὰ πάντα Ἰταλισί (α), καὶ ἔκτοτε εἰς δύο γλώσσας, ἀπὸ δὲ τὸν παρελθόντα Ἀπρίλιον εἰς μόνην τὴν Νεοελληνικὴν, συντάσσεται εἰς γλῶσσαν βροῦσαν ξέρον ἰδιοπισμῶν, αὐθαιρέτως δημισορημίων λέξεων (β), διὰ τὰ ὁποία βιάζονται οἱ ἀναγνώσται νὰ καταφείνται εἰς ἄλλης τινὸς γλώσσης μεταφράσιν, ἴσως ἀποβῇ καταληπτὴ, ἢ ἐπιτύχη ἢ μεταγλώττισις.

Τὸ ἴδιον πολίτευμα (Κεφ. Α'. Ἄρθ. ΚΓ') προβλέπει καὶ διατάσσει τὴν ἀγωγήν καὶ ἐκπαίδευσιν τῆς Νεολαίας, καὶ ὑποχρεώνει τὴν Κυβέρνησιν νὰ θεωρήσῃ, ὡς ἀπαραίτητον τῆς καθήκον, τὴν σύστασιν Στοιχειωδῶν Σχολείων καὶ ἐνὸς Πανεπιστημίου (Universita). Τῆσι τὸ φιλανθρωπώτατον ἄθρον ἐγκολπωθεὶς ὁ ἀοιδῆμος καὶ φιλέλλην Κομης Γύλφορντ, συνήγησε, μὲ ἰδιαιτέραν χρηματικὴν καταβολὴν εἰς προπαρασκευὴν διδασκαλῶν καὶ ἐνθάδ' ἔδωκεν πολλῶν Ἑλληνοπαίδων, νὰ συσθῇ δι' ἐξόδον τε καὶ τῆς Κυβερνήσεως εἰς Κέουρον ἢ Ἴόνιος Ἀκαδημία, ὅπου παντοδαποὶ Ἑλληνοπαῖδες καὶ ἄλλοι νέοι ἐφοδιασθέντες μὲ διαφόρους γνώσεις, τρέχον ἐπιτυχῶς τὸ κατάλληλον τῆ βίου τῶν εἶδιον.

Σὺ δὲ, ὦ Μακαρία ψυχὴ, ἄσθ' ἐνεχάρησας εἰς τὴν καρδίαν ἡμῶν ἀνεξάλειπτον τὴν εὐγνωμοσύνην, διὰ τὰς θεο-

(α) Ἀπὸ τοῦ μηνὸς ἐξεδίδετο εἰς τὸ Νεοελληνικὸν ἐν φύλλον, περιέχον συνοπτικῶς, ὅτι διαλαμβάνετο εἰς τὰ προσκομιθέντα φύλλα ἐνὸς ἀλλήθρου μηνός.

(β) Ὁ Κύριος Πετρίδης ὁ ἔφορος τῆς Τυπογραφίας, ἤτο καλόν, νὰ παραδεχθῇ τὸ Φρασεολογικὸν καὶ ὅσας ἐπισημαντικὰς καὶ τεχνικὰς λέξεις ἢ Ἑλληνικὰ Κυβερνήσις καθιέρωσεν. Ἐπειδὴ ὑπάλαβανόντως καὶ ἀκούστως θέλοντι προκύψαι δύο ὕψος καὶ Βαβυλώνιος πολυωνυμία.

φιλεῖς πρὸς ἡμᾶς εὐεργεσίας Σε, περισοχίζε με αὐτὰς, καὶ παρισταμένην φαιδρὰ ἔμπροσθεν τῆ μισθοπαδότου Κριτῆ Σε, ἀγάλλε καὶ εὐφραίνε εἰς τὸν χορὸν τῶν Δικαίων!

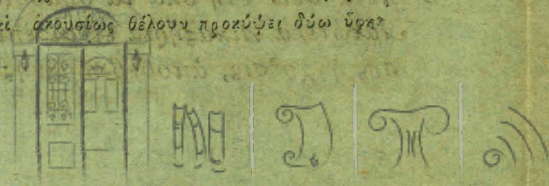
Μετὰ τὴν ἀπροσδόκητον τῆ ἀξιωματικῆς τέτις ἀνδρὸς ἀποβίωσιν, ἡ Κυβέρνησις ὀδύσσασα ἐπὶ τῶν περιεχομένων εἰς τὸ διαληφθὲν ἄρθρον, εὐσησε ἄ ἔχει διωργανισμένα τὰ Δημοσὰ Διδακτήρια ἔτι.

Καταρχικὰ. Ἐν εἰς ἐκάστην Πρωτεύσαν θεωρούμενον ὡς Κεντρικόν, ὅπου ἡ Νεολαία ἐφοδιαζομένη, κατὰ τὴν ἀλληλοδιδασκικὴν μέθοδον, μὲ τὰς ἀπαιτημένας γνώσεις, μεταβαίνει εἰς τὰ Δευτερεύοντα. Εἰς τὰς ἀνωτέρας Κλάσεις τῶν Καταρχικῶν ἀναγινώσεται ἐν βιβλίον, περιγράφον τὸν βίον τῆ Ἄβελ. Δὲν εἶναι ἀρά γε ἀπολύτως ἀνάγκης, νὰ εἰσαχθῶσι καὶ διδασκικὰ βιβλία, περιέχοντα ἐπίτομον Ἱστορικὴν καὶ Γεωγραφικὴν γνώσιν τῆς Πατρίδος τῶν;

Δευτερεύοντα. Ἐν εἰς ἐκάστην κῆσον (α). Εἰς αὐτὰ διδάσκειται ἢ μὲ τὰς ἀπαιτημένας ἀλληλοδιδασκικὰς γνώσεις ἐφοδιασμένη νεολαία, τὰς γλώσσας: Ἑλληνικὴν, Λατινικὴν, Ἀγγλικὴν καὶ Ἰταλικὴν, ἔτι δὲ Ἀριθμητικὴν, Ἀλγεβραν, στοιχεῖα Γεωμετρίας, Γεωγραφίαν, Λογικὴν καὶ Καλλιγραφίαν, εἰς διάστημα μίως Τετραετίας (β). Ἀπορίας ἄξιον

(.) Κατὰ θεάρετον τῆς Ἰουλικῆς Βουλῆς ἀπόρριπτον μνηολογούμενον τὰ: 15 (27) Νοεμβρίου 1833, ἐσυστήθη καὶ εἰς τὸ κατὰ τὴν Κερκλληναίαν Λιζύριον, ἐν Δευτερευόν Σχολεῖον. Τὰ Καταρχικὰ Σχολεῖα τοῦ Κράτους αὐξήσαν ἕως 137. Θέλει συζητῆ ἐν Σχολεῖον τῶν ὠρεῶν τεχνῶν, μία βιβλιοθήκη, ἐν Μουσεῖον, ἐν Φυσικὸν Ταμεῖον, Τρεῖς Ναυτικῆς Διδακτήρια, καὶ ὁ εἰς τέρψιν τινῶν μετασχρηματισθεὶς Βοτανικὸς ποτε Κῆπος, θέλει πάλιν χρησιμεύει εἰς γενικὴν διδασκαλίαν καὶ ὄφελος.

(β) Ὅποια ἐπιχριστὴ ἀρέθεια ἤθελε προκύψαι εἰς τὸ διάστημα τοῦτο, αὐτίως ἢ ἐπὶ τῆς Κοινῆς Ἐκπαιδεύσεως Ἐπιτροπῆ, δὲν ἀφωσιόνητο ὀλοτελως εἰς τὴν διαχείριστιν ὀρεῶν τινῶν Κληρῶν, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἐνικυτοῦ ἔπεμπε μέλος τι ἀδυσώπατον εἰς ἐπιτήρησιν τῆς φιλεργίας τῶν κωθρῶν.

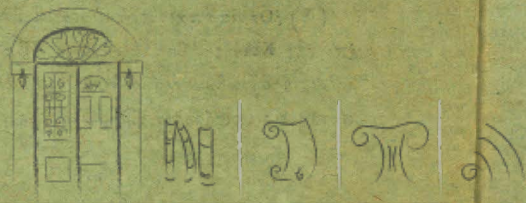

ὅμως εἶναι, ὅτι ἡ Κυβέρνησις, ἐνῶ ἐπιθυμεῖ τὴν σύστασιν τῆς Νεοελληνικῆς γλώσσης, δὲν ἐπρόβλεψε νὰ διδάσκηται εἰς τὰ Σχολεῖα ταῦτα ἡ Νεολαία τὴν ἐπιστολογραφίαν, ἢ λογογραφίαν, πρὸς μόρφωσιν καὶ καλλωπισμὸν τῆ ὕψους.

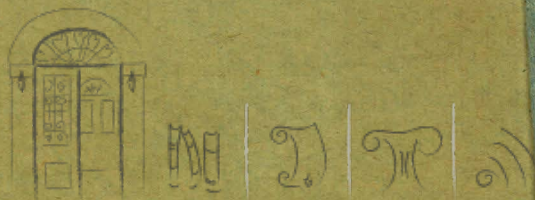
Ἀκαδημία. Εἶναι μία εἰς Κέρκυραν. Εἰς αὐτὴν διδάσκηται Σειρὰ Μαθηματικῶν, Χημεία, Φυσικὴ, Ῥητορικὴ, Φιλοσοφία, Νομικὴ καὶ Θεολογία. Διὰ τὰς μαθητὰς τῆς Θεολογίας εἶναι συζητήμενον ἐν ἐκκλησιαστικῶν Κατάστημα (Seminario), ὅπερ 49 Ἑπτανήσιοι νέοι, ἀφασιωμένοι εἰς τὸν ἐκκλησιαστικὸν βίον, συζῶσι δι' ἐξόδων τῆς Κυβερνήσεως, μετρισότε διατρέξωσι τῶν ἀπαιτημένων μαθημάτων τὸ γάδιον, καὶ ἀναδειχθῶσι διὰ τὰς γνώσεις καὶ διαγωγὴν των, ἄξιοι ποιμένες τῶν λογικῶν τῆ Ἀρχιεπισκοπῆς προβάτων.

Ἐγγραφα ἐν Πόρῳ κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον 1833.

Γ. Χρυσοβέργης.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΓΕΟΥΡΙΟΥ

90
50
100

10
50
100

90
50
100

125 / 30
14 / 12

125
11
11

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ